

GAZETA KRAKOWSKA

N^{RO} 31.

Z KRAKOWA DNIA 16 KWIETNIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 8 Kwietnia.

Kommissya Woiewództwa Mazowieckiego.

Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 29 Lutego r. b. nadestane przy reskrypcie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu daty 14 Marca r. b. Nr 5705 Kommissya Woiewództwa Mazowieckiego podaje ninieyszem do publiczney wiadomości iak następuje:

W imieniu Najjaśnieyszego
ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c &c. &c.

Xże NAMIESTNIK Królewski w
Radzie Stanu.

W dalszem rozwinięciu stosunków handlowych pomiędzy Cesarstwem Rossyjskiem a Królestwem Polskiem, na przełożenie Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu postanowiliśmy i stanowimy:

Art: 1. Ponieważ przepisana w części z Taryffy nowej jeneralney celney opłata Cła wychodowego od Wotów przez zewnętrzną granicę Królestwa Polskiego wyprawiających, bez względu na ich po-

chodzenie, na rzecz Skarbu Państwa Rossyjskiego, ma bydź pobieraną stósownie do postanowienia Komitetu do wykonania Traktatu Wiedeńskiego we względzie stosunków handlowych między Cesarstwem Rossyjskiem a Królestwem Polskiem, w dniu 20 i 25 Września 1817 r. d. k. zapadłego, Komory Polskie zatem żadney opłaty, od wychodzących z Królestwa Polskiego Wotów pobierać nie będą.

Art: 2. Od wszelkiego zaś innego Bydła rogatego, i nierogatego, iako to Krów, Jąłowic, Cielat, etc. z Królestwa Polskiego pochodzących, Komory Polskie, Cło wychodowe nową Taryffą przepisane na rzecz Skarbu Królestwa Polskiego pobierać mają.

Art: 3. Dla dokładney wiadomości o pochodzeniu Bydła w Artykule 2 wymienionego, właściciel takowego, lub pędzący takowe opatrzony bydź winien, w zaświadczenie pochodzenia iego wydane urzędownie na papierze prostem przez Wóytę Gminy lub Burmistrza, iako bydło takowe jest istotnie krakowe; za każde

podobne zaświadczenie Interessant groszy Polskich sześć wydajacemu takowe zapłacić jest winien.

Art: 4 Bydło deplero rzeczone pochodzące z Rossyi opatrzone w zaświadczenie swego pochodzenia, przez Władze Rossyyskie wydawane na Komorach Rossyyskich expedyiowane będzie. Wykonanie niniejszego naszego postanowienia Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyney d. 29 Lutego 1820.

(podpisano) *Zalączek.*

Minister Prezyd: Kommiss: Rząd:

Prz: i Skarbu

(podpis:) *Węgliński.*

Za zgodność

(podp:) Jan Pomian *Kruszyński.*

Sekr: Jen; K. R. P. i S.

Radca Sekretarz Stanu, Jen: Brygady

(podp.) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady

(podpis:) *Kossecki.*

Przyczem dla tym dokładniejszego zrozumienia uwiadamia niniejszem Kommissya Woiewódzka interessowaną Publiczność, że wszelkie Woły, czy to z Rossyi, czyli też krajowe, inne zaś rogate i nierogate Bydło (oprócz Koni) pochodzące z Cesarstwa Rossyyskiego, nieobaczey za granicę do Pruss lub Austrii wyprowadzane być mogą; iak tylko przez te punkta linii granicznej, gdzie Komory czyli Tamoznie Rossyyskie są ulokowane. — Każdy innem miejscem zmierzający wyprowadzić takowe bydło przepuszczonym nie będzie. — Nadto po-

nieważ od bydła (wyjąwszy Woły) pochodzącego z Rossyi przy wchodzie do Austrii, lub Pruss opłata ceła na rzecz Skarbu Rossyyskiego, od krajowego zaś na rzecz Królestwa Polskiego pobieraną być winną, konieczną jest zatem potrzebą, aby każdy wyprowadzający wmiarkowane tyle razy bydło, opatrzone był w świadectwo pochodzenia właściwey miejscowej Władzy Rossyyskiej lub Polskiej.

Świadectwa takowe co do Królestwa Polskiego przez respective Woytów Gmin lub Burmistrzów Miast, stósownie do Artykułu 2go wyżej zamieszczonego postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego, wydawane być mają, urzędownie na papierze prostym, za opłatą od każdego świadectwa wydajacemu po groszy Polskich sześć; wymagający nad tę należytość w razie do ścisłej odpowiedzialności pociągnięci zostaną.

Kommissarze Obwodowi są w obowiązku, zwracać uwagę na ten przedmiot, a w zdarzeniu przekonania się winnych po ukaranie Kommissyi Woiewódzkiej przedstawiać mają.

Co ażeby każdego wiadomości doszło, ma być w Dzienniku Woiewódzkim i w Gazetach po trzy kroć umieszczonem; Wóyci i Burmistrze obowiązani są takowe obwieszczenia w zwykłym sposobie w Gminach ogłosić, i że się za dosyć temu stało, przed Kommissarzami Obwodowemi udowodnić winni.

W Warszawie dnia 24 Marca 1820 r.

Vice-Prezes *Siwnicki.*

Sekretarz Jeneralny: *Filipecki.*

Z Wiednia d. 7 Kwietnia.

D. 35. m. odbyło się dwudziesto pier

wsze naradzenie zebranych tu Pełnomocników Gabinetów Niemieckich.

Z Karentyi piszą, iż od 50 lat najstarsi ludzie nie pamiętają, ażeby na gorze Loibl tak wielki upadł śnieg, jak tey zimy. Ludzie sprzążali często przywalane bywały obywatelcywu się śniegiem, i musiano ich odgrzebywać. W ożowe pęczki znalazły nieraz zasypany gruszciniem śniegiem, który potrzeba było przetrząść, a czasem i to nie było podobnem, musieli się wracać i uboczniemi drogami przez Villach i Wurzen do Laibach udawać.

Z Paryża d. 28 Marca.

Pisma tutejsze zawierają następujące z Hiszpanii wiadomości:

Monitor z d. 27 wyraża: Z Madrytu odebraliśmy do 16 b. m. następujące doniesienia: — D. 10 b. m. konstytucya została w Sewilli zaprzysiężoną. Toż samo nastąpiło d. 9 w Kadyxie w obecności Jenerałów Freyre i Villa Vicencio, i całego wojska. Lecz listy pod d. 11 z Sewilli donoszą, iż w Kadyxie zaszły poruszenia, które do 60 osób życie kosztowały. Pomędzy zabitemi wymieniali Jenerałów Campana i Valdez. Nieszczęście to przypisać jedynie należy, że tam jeszcze nie wiedziano co w Madrycie zaszło. — Pułkownik Riego i ścigający go Jenerał Odouel weszli razem w największy zgodzie do Korduby. — Jenerał Ezpeleta, Vice-Król Nawarry, kazał tam konstytucyą zaprzysiężać. — Listy z Katalonii donoszą, iż Jenerał Estannos został tam uwięziony. Aż do ostatniej chwili dopełniał obowiązzków swoich względem Króla. Umiarkowanie jego i szlachotność charakteru tak są powszechnie, uznane, iż osoby, któ-

re go pochwytyli, z wszelkimi względami z nim się obchodzą. — W Walencyi nie ustały jeszcze zaburzenia. Jenerał Klio utrzymywał w tey prowincyi z ciętością dawny porządek rzeczy, poki nie odebrał rozkazów od Dworu. Unikając wściekłości ludu oddał się na rzetelność swiego następcy i osadzony jest w cytadeli. — Vittoria po odebraniu z Madrytu wiadomości zaprowadziła nowy porządek rzeczy. — W Madrycie łączą się wszystkie sprawy, które mają związek z rewolucyą, i nabierają tem większej wagi, im bardziey zbliża się zwołanie Stanów. Jeżeli członki Stanów są światłemi, o czem nie wątpię, wszystko urządzonem zostanie z dobrem narodu Hiszpańskiego i Króla. — Tymczasowa junta trudni się wraz z Królem szczególniey skarbem, który w najsmutniejszym znajduje się stanie. Od stycznia mało co wchodzi do kasy i nakazano ściągnąć zaległości. Taż junta przelożyła Królowi, aby 70 osób, które w r. 1814 podpisały adress do Króla o zniesienie konstytucyi, na żadnych nie znajdowały się urzędach. Jakoż wiele ich jest już odwołanych.

Tenże Monitor z dnia dzisiejszego zawiera

Z Madrytu d. 19 Marca.

Dworska nasza gazeta ogłosiła wyrok Królewski, którym nowa rada stanu jest utworzona i składa się z następujących członków: D. Joachim Blake (prezes), D. Pedro Agar, D. Gab. Ciescar, Kardynał Burbon, D. An. Garcia, D. Mar. Garay, D. Fran. Xaw. Castanos, D. M. Almanza, D. Ped. Cevallos, Margr. Pedrablanca, D. Justo Navarro, D. Jos. Cycinea, D. Ant. Romanillos

D. Fr. Requena, D. Est. Varea, i Sekretarzy Luyando i Davila. — Dawni Rady stanu utrzymanemi są przy swoich tytułach i pensjach.

Wyrokiem z d. 17 zatwierdził J. K. M. wszystkie propozycje, które mutymczasowa junta podała względem spiesz nego zwołania Stanów. Mają teraz być poczynione rozporządzenia do tego zwołania i ułożony manifest do narodu.

Drugim wyrokiem przyjął J. K. M. złożenie urzędu przez Xcía San Fernando, i na miejsce jego mianował pierwszym Ministrem do spraw zagranicznych dotychczasowego swego Posła w Hamburgu, D. Ew. Perez de Castro.

Trzecim wyrokiem przyjął J. K. M. złożenie urzędu przez Ministra wojennego Don Alos, i mianował na jego miejsce Generała por. de las Amarillas.

Czwartem wyrokiem mianował Monarcha D. Ant. Porzel Sekretarzem stanu do zamorskich posiadłości.

Przysięga na konstytucyją ma być przez mieszkańców Królestwa tak wykonaną jak w r. 1812 i ówczesne trybunały będą przywrócone.

Minister spraw wewnętrznych wydał następujący okólnik: — J. K. M. za porozumieniem się z tymczasową juntą rozporządził, ażeby dzień 19 Marca, rocznica ogłoszenia politycznej konstytucyi dla Monarchii Hiszpańskiej, z taką uroczystością był obchodzony, jak Stany uchwały swoją z d. 15 Marca 1813 nakazały. — W pałacu d. 17 Marca 1820.

(pod.) *Gar. de la Torre,*

Infant Don Carlos mianowany został Naczelnym Wodzem wojska narodowego, do którego następującą wydał

odezwę: — **Zołnierze!** Uroczysty czyn, przez który pod waszemi chorągiewami okazaliście mocne przywiązanie do politycznej konstytucyi monarchii Hiszpańskiej, włożył na was największe obowiązki, równie jak otworzył wam święty zawód, w którym nieśmiertelną używać możecie chwałę. **Waleczność i wytrwałość**, które po wszystkie czasy były szlachetnym hasłem wojowników Hiszpańskich, są dla mnie pewną rękojmią nieskażonej wiary, z jaką waszych przyrzeczeń dotrzymacie. Życzę sobie szczęścia do zaufania, które Król we mnie położył, nadając mi ten znakomity zaszczyt dowodzenia wami. **Wieray przysiędze**, którą dziś w ręce jego złożyłem, prowadzić was będę drogą honoru i obowiązku, **kochać i bronić** waszej oyczyzny; z niewzruszoną wiernością utrzymywać tron i świętą Osobę Monarchy, który jest podporą obywatelskiej wolności i narodowej wielkości; szanować ustawy, utrzymywać publiczny porządek, poddawać się wszystkiemu ofiarom, takich powszechnie dobro wymaga; być zgodnym w uczuciach i skłonnościach z innymi Hiszpanami, przykładać się z nimi do utrzymania konstytucyjnego porządku, i zachować karność i posłuszeństwo, które są koniecznymi w woysku: — oto, żołnierze, są święte nasze obowiązki; te uczynią nas podczas pokoju godnymi miłości naszych współziomków, a strasznymi dla nieprzyjaciół podczas wojny. **Oto jest w krótkości**, czego Król po was oczekuje, a w czem pierwszy wasz brat eręga zawsze wam przykładem przodkować będzie. Tym sposobem dawny tron Alfonsów i Ferdynandów okryje się znów

świętością, która będzie jeszcze szlachetną, niżeli w naysiękniejszych wiekach Monarchii. Ferdynand VII nasz najłaskawszy Monarcha, założyciel wolności Hiszpańskiej i ojciec oyczyzny, będzie najszczęśliwszy i najsilniejszy z Królów, ponieważ jego siła opierać się będzie na niewzruszonej zasadzie miłości i uszanowania jego ludu. Żołnierze każdego stopnia, oby pomiędzy Hiszpanami jedno tylko panowało uczucie! Oby w wszystkich niebezpieczeństwach i w wszystkich okolicznościach jeden tylko okrzyk łączył nas około tronu, okrzyk powszechny: Niech żyje Król! Niech żyje naród! Niech żyje Konstytucya. — W Madrycie d. 14 Marca 1820.

(Podpisano) Carlos,

Z Dziennika Konstytucyonisty.

Władze w Sewilli napominały odezwą mieszkańców, aby zapomnieli przeszłość, jednakże nastąpiło tam, równie jak w Kadyxie, wiele uwięzień i znieważeń. — W Walencyi żądał lud, aby Jen. Elío był sądzony. Kolega jego, P. Eguia, któremu dano przydomek Coletilla i za despótyczność był środkami, zniknął. — W Madrycie pełno wychodzi odezw, pism i paszkwilów. — Dziennik konstytucyiny w Walencyi przybrał napis: *Bóg czuwa jeszcze nad Izraelem!* — Wiele pułków milicyi narodowej posłały adressy do Króla, w których poprzysięgały żyć i umierać za konstytucyją.

Przez nadzwyczajnego gońca nadeszła tu pod d. 20 z Madrytu wiadomość, że całe ciało dyplomatyczne odmienione zostanie. Xze del Parque, który iedzie na Ambassadora do Francyi, był dawniej kapitanem gwardyi Królewskiej i

wstawił się w ostatniej wojnie jako Jenerał jazdy, i przez zręczny ustęp zastąpił Kadyx Hr. Torreno, który przeznaczony jest na Posła do Berlina, znajdując się w Paryżu i słyszał z wymowy w Stanach. P. Campuzano iedzie na Posła na miejsce P. Salmon do Drezn.

Zdaje się, że w Kadyxie prędey nastąpiła rewolucya, jeżeli nadeszła z Madrytu wiadomość o przyięciu przez Króla konstytucyi, której opierał się Jenerał Freyre i zginąć miało przeszło 100 ludzi i wielu było rannych. — Jezuici okazują się także przychylni konstytucyi, lecz im nie wierzą i będą musieli wysieść się z kraju,

Z Gazety Francyi.

Hr. Torreno, który iedzie na Posła Hiszpańskiego do Berlina, jest bratem wdowy po Jenerale Porlier. P. Onis, były Hiszpański Poseł w Ameryce, który podpisał traktat względem ustąpienia Floridów, zluźnie w poselstwie P. Labrador w Neapolu, a P. Pando mianowany jest Posłem w Lizbonię. — Z dawnych Ministrów pozostał tylko skarbowy P. Salmon. P. Alw. Guerra, który za Stanów był Ministrem w Kadyxie, a w r. 1814 na wygnanie do Ceuty skazany został, jest Ministrem spraw wewnętrznych, ponieważ P. de la Torre został Ministrem sprawiedliwości. — Wszyscy Inkwizytorowie odebrali rozkaz wyiechania z Madrytu każdy do swej dyiecezyi. — Stósownie do wyszłego rozperządzenia wszystkie dotychczasowe podatki utrzymane są aż do dalszego postanowienia Stanów.

Od granicy Hiszpańskiej
dnia 22 Marca.

Tymczasowa junta wysłała komisarzy do południowej Ameryki, dla wstrzymania krwi rozlewu. — Zgromadzenie Stanów składać się będzie z 150 do 160 członków — Xze Infantado podał tymczasowej juncie notę, w której żali się, że niektóre tey członki naganiają ięgo postępowanie i wystawiają go w oczym widoku; prosi zatem, aby ięgo postępowanie było rozpoznane. Rzeczoznawca Xzia zlużował w dowództwie gwardy Królewskiej Xze Anglona, brat Xcia Ossunay. — Wszystkie osoby, które miały przewagę nad Królem, oddalone od Dworu zostały. — Jeden z Odonnellów miał do Gibraltaru uciec. — Postępowanie Hr. Absbal było dotąd dwoyznaczące. Jemu przypisują zatrzymanie gońców z Andaluzyi i do Andaluzyi iadących. — Jenerałowie Castannos, Copons i inni odesłanemi zostali pod mocną strażą z Barcellony do Madrytu. Gdy Jenerał Villacampa przy ogłoszeniu konstytucyi w Barcellonie pokazał się z Jenerałem Castannos na ganku, krzyczał lud: Niech żyje Villacampa! Precz Castannes! Precz Biskup! Castannosa zaledwo uratowane przed wściekłością ludu. — Gdy Arcybiskup Saragossy wzbraniał się zaprzysiężać konstytucyi, rzekł Król: "Wakuje więc to arcybiskupstwo.," — Zuany Empezinado, który wstąpił się w ostatniej wojnie, wydał d. 8 Marca do mieszkańców Kastylii odezwę, w której miesi się być dawnym ich obrońcą. — W Pampelunie dano wiele uczci dla Jenerala Miny. — Kanonicy S. Jsydera w Madrycie, którzy w r. 1814 kościół swój ustąpić musieli Jeżu tom przywołanemu nazad zostali i odebrali swój kościół. —

Posel Amerykański w Madrycie złożył zaraz Królowi powinszowanie z powodu zaszczytów odmian. Juni Postowie ieszcze tego nie uczynili oczekując w przód rozkazów od swoich Dworów. — Artykuł 375 konstytucyi Stanów opiewa, "Dopoki konstytucya nie będzie przez 8 lat w wszystkich częściach kraju w czynności, żadna w niej zmiana lub dodatek do iakiego bądź artykułu nastąpić nie może. — Ostatnie listy z Nadyxu donoszą, iż przywrócona tam jest spokojność; ale od dnia 9tego do 13 bieżącego miesiąca zaszły tam krwawe sceny, których przyczyny w edzieć ieszcze nie można, i w czasie których zginęło do 500 mieszkańców i przeszło 1200 jest ranionych. Jenerał Freyre przybył tam d. 9 i odpowiedział władzom, że nazajutrz zaprzysięgną konstytucyją, i gdy spokojni mieszkańcy zaprzysięgali konstytucyją, pułk Ameryta zwany i batalion przewodników napadli na nich, złupili kilkanaście domów, zamordowali kilkunastu własnych officerów, Gubernatora i t. d. Jenerala Freyre nazywali zdraycą Króla, który umknął do Porto S. Maryie. Nakoniec żołnierze morscy i kawalerowie nięli się za mieszkańcami i żołnierz przeciw żołnierzowi walczył aż do 13. Woyska na wyspie Leon zachowały największy porządek.

Z *Par.* za d. 1 *Kwietnia.*

Król zachorował bardzo d. 24 d. m. na w pakowanie mu się pedogry do żółtaka i d. 25 miał się bardzo źle; ale od 28 zaczął się mieć lepiej i przychodzi już do zdrowia.

Izba Parów przyjęła d. 25 większością 121 przeciw 86 głosom ustawę zawieszającą wolność osobistą, a izba Deputowa-

nych d. 130 po długich sporach ustawę ścieśniającą wolność druku dzienników bez żadnej odmiany więkzością 135 przeciw 110 głosom. Monitor ogłosił już obie te ustawy.

W Nant utworzyła młodzież niejako zakład dla wspierania pieniędzmi i innymi potrzebami uwięzionych na mocy ustawy zawieszającej osobistą wolność. Młodzież tutejsza idąc za tym przykładem otworzyła na tenże cel składki u różnych Notaryuszów i w kantorach liberalnych dzienników.

Moda natrzęsając się z nowo zapadłych ustaw, wystawia na sprzedarz laski z gatkami wyobrażającymi głowę Murzyna, trzymającą w ustach srebrną kłoteczkę. Laski te nazywane są: *Cannes à la Fasquier*, (Ministra.)

Decazes, którego ciągle przeznaczają na Ministra domu Królewskiego, ma tu zjechać, sko o wszystkie trzy jego projekta do ustaw o wolności osobistej, o dziennikach i o obiorach przyjęte zostają, z których dwa pierwsze już są przyjęte.

Z Hagi d. 1 Kwietnia.

Onegdaysze posiedzenie 2giej izby Stanów jeneralnych, na którym zaawdował się Królewic Fryderyk i wszyscy Ministrowie, było nader ważne. Roztrąsane bowiem na niem były 4 wniesione nowe skarbowe projekta względem dziesięcio letniego budżetu, które po długich sporach więkzością głosów przyjęte zostały. Teraz przesłane będą po sankcyją do pierwszey izby.

P. Falk, pełnomocnik nasz przy Kongressie Wiedeńskim, jest tu w krotce na powrót oczekiwany.

Wszyscy bawijący tu Hiszpanie złożyli d. 25 Marca przed Posłem Hiszpańskim przysięgę na konstytucyją.

Wschodnio-indyjska nasza kompania postanowiła prosić Króla o pozwolenie wystawienia swoim kosztem i na swoją potrzebę korpusu ochotników pieszych.

Z Sztuttgardu d. 27 Marca.

Na 32giem posiedzeniu izby Deputowanych kommissyja, rolnicza wniosła uchwalenie pożyczki na zakupienie na zapas zboża, dla podniesienia nizkicy jego ceny. Lecz wniosek ten, rownie jak proponowana w nim zmiana przez P. Solley, aby uchwalić się mającą pożyczkę oddać raczey Ministrowi skarbu, niżeli użyć iey na zakupienie zboża, ażeby z braku pieniędzy nie był przymuszony sprzedawać po taniej cenie dotychczasowego zapasu zboża, został znaczną więkzością odrzucony.

Przyszła nasza Królowa Paulina urodziła się w Październiku 1800 i jest córką najstarszego z stryjów Królewskich, zmarłego w r. 1817 Xcja Ludwika Wirtembergskiego, niegdy Gubernatora Xięstw Anspach i Baireut, i drugiey jego małżonki, Xiężniczki Nassau-Weilburg.

Z Darmstadt d. 28 Marca.

Zgromadzenie Stanów naszego W. Xięstwa zwołane jest oddzielnym edyktem na 27 Maja r. b. do Darmstadt. Stosownie do wyszłego rozporządzenia o obiorach, wszyscy właściciele gruntowi szlachta, którzy są jobywatelami, nymniej 30 lat mają i 300 Zr. gruntowego podatku opłacają, należą do obiorów. Gdyby przy obiorach welny głos obywatela był tamowasy lub użyte było przekupstwo

takowy obior nie tylko izba Deputowanych za nieważny uzna, ale oprócz innych kar przestępujący utraci prawo obywatelstwa.

Z Hanoweru d. 2 Kwietnia.

Zgromadzenie Stanów Hanowerskich odroczone zostało do Września r. b. Nieukończone dotąd nowe urządzenie podatków gruntowych będzie na ówczas dalej roztrząsane.

Mówią, iż nowe konwencyjne złote ryńskie bite bydź mają z przedniego srebra w mniejszej niżeli dawniej formie.

Podług doniesień z Wiednia Minister nasz przy Kongressie tamtejszym, Hr. Münster, wyjechać zamtąd miał d. 22 Marca.

Liczba uczącej się w Uniwersytecie Gettingskim młodzieży, wynosi znowu 937, pomiędzy którą znajduje się 368 cudzoziemców.

Z Szwajcaryi d. 15 Marca.

Projekt Xiegi postępowania sądownego w sprawach cywilnych w kantonie Bernieńskim, ułożony przez wyznaczoną deputacją, oddany został pod roztrząśnienie prawodawczej komisji, która przymmie każdego względem niego uwagi.

Dyrekcya w Freyburgu podała do publiczney wiadomości wyciąg z listu pod d. 10 Lutopada 1819 z Rio-Janeiro o przybyciu tam Szwajcarskich osadników. Ubodzy ludzie podczas podróży wiele ucierpieli. Król Brazyljski wiele dla osadników uczynił. Na miejscu ich przeznaczania zostali rozmaicie urządzone domy, z których po 6 rzędem stoi. W pierwszej chwili dano im nieco naczeń

i przyniesiono słomę z kukurycy do spania; rozdano pomiędzy nich iazę, syrop cukrowy i co tylko służyć im mogło do wygody. Król wiele polega na osadnikach, których sam sprowadza; nadaje im na własność grunta, uwalnia od podatków, i t. d. Gdy w Brazylji nie umieją robić masła, Szwajcarowie przysłużają się nim w krótkce Królowi.

Z Sztokholmu d. 24 Marca.

Putkownik Hr. Adlercreutz, (starszy syn zmarłego Feldmarszałka) który dla długów opuścić musiał ovczynę, przyjął służbę w woysku wolności południowey Ameryki.

Król wydał niedawno rozkazy do kolegium wojennego, do administracyi morskiej i do generałów adjutantów woyska i floty, ażeby papiery tyczące się obrony kraju nie znajdowały się w archiwach rzeczonych władz, ale osobno przez ich naczelników chowane były.

Fabrykant tutejszy, nazwiskiem Fresk kazał wydrukować umiadowienie o rozmnożeniu surrogatu kawowego *Astragalus Botticus*, i spud iewa się, iż Szwecyia przez to kilka millioów wydatku zagranicę oszczędzi.

Bogaty człowiek posiadający do mill. Rs nazwiskiem Linquist, prz był do Gottenburga i zamysla osiąść w Sztokholmie.

D. 19 b. m. o godzinie 3 z rana rzuć się dało w prowincyi Dalecarli lekkie wstrząśnienie ziemi.

Zelaza sztabikowego podniosła się u nas znacznie cena.

Między Szwecyją i Hiszpanią, tudzież W. Xięstwem Heskiem zniesiona jest opłata do wynoszenia się z kraju.

DODATEK

DO N^{ro} 31.

GAZETY KRAKOWSKIEJ

Z KRAKOWA DNIA 16 KWIETNIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

z Londynu d. 29 Marca.

W ostatni piątek były u Dworu wielkie pokoje. Ambassador Perski, który do swej pyczynny powraca, pożegnał Jego Królewską Mość. Monarcha od bierał potem od wielu zagranicznych Posłów listy i petycje, tudzież z pożatowaniem i powinszowaniem wstąpienia na tron, a po ukończonych pokojach odjechał do Brighton.

W przeszłym tygodniu przybyła Pani Tistlewood do policyi i prosiła Kommissarza Birnie o zwrot rzeczy, które sudy policyi przy uwięzieniu jej męża zabrali, ponieważ te rzeczy, nie mogą wcale mieć związku z jego przestępstwem, a tey bardzo są użyteczne. Na zapytanie jakie to są rzeczy, odpowiedziała: nie są to rzeczy wielkiej wartości, ale pragnę je mieć zwrócone. Zasydują się pomiędzy niemi recepty na proszek przeciw Szczurom, kilka powrozów i dwa bardzo podobne wizerunki Hunta. Pokazało się, iż te rzeczy zaniesione zostały do bióra Ministra spraw wewnętrznych Lorda Sidmouth, i P. Birnie odesłał tam

proszącą, poczem zapytała się: czy tam są wszystkie, nawet i powrozy? Na potwierdzenie, że wszystkie, rzekła z szyderstwem: "Niechayże te Lord Sidmouth zatrzyma, a co do powrozów i proszku, przyjemnoby mi było słyszeć, żeby ich raczył użyć i to iac naysprędzey." Potem ukłoniła się i odeszła. Rozżmiało się na złośliwość tey kobiety.

Wyznaczona kommissyia do sądzenia spiskowych na życie Ministrów rozpoczęła onegdaj swoje działania. Zasiada w niej 23 przysięgłych. Wielki Sędzia Lord Abbott miał do nich mowę, przekładając im, iż powołani są do dochodzenia wysokiey abrodni, i przywołał różne statuta, które takowy sąd naznaczał. Potem przystąpiono do słuchania świadków na pierwej z strony koro-ny, pomiędzy któremi znajdował się Kanclerz skarbowy Vansittart i Kapitan Fitz-Clarence. Jedno z spiskowych nazwiskiem Frith dostał pomięszania zmysłów i podobno umrze.

P. Burdett i P. Hobhouse obrasemi zostali w sobotę w Westminsterze człon-

kami parlamentu, a P. Lamb odpadł. P. Brougham obrany jest reprezentantem od Winchelsea.

Pamiętna sprawa Hunta, która 10 dni w Jork trwała, została onegdaj roztrzygniętą. Hunt i czterech jego spółników Johnson, Knight, Pealy i Bamford zostali za winnych uznani, że zwolali z chorągwiami &c. nieprawne zgromadzenie w celu oburzenia ludu przeciw Rządowi i konstytucyi krajowej i na nim się znajdowali. Inni oskarżeni są za niewinnych uznani. Hunt złożyć musi 2000 Johnson 1000, a inni po 500 £s. porękoymii, iż przez 6 miesięcy nie naruszają spokojności i porządku w kraju. Hunt chce się do wyższego sądu przeciw temu wyrokowi odwołać.

Wczoraj nadbiegł tu goniec od Królowey i przywiózł różne rozporządzenia ściągające się do niej powrotu do Anglii. Lordowie Liverpool i Castlereagh i P. Brugham odebrali od niej listy.

Lord Sommerset, dotychczasowy Gubernator na przylądku Dobrey nadziei, powrócił do Anglii na woennym okręcie Safo. Okręt ten zarzucił kotwice przed wyspą S. Heleny. Bonaparte jest zdrowy, i całą jego zabawą jest ogród. Lord Sommerset chciał z nim mówić, ale Bonaparte go nie przyjął. Okręt Safo odpłynął d. 13 Stycznia z przylądka, a d. 27 z wyspy S. Heleny. D. 9 Lutego piorun zabił na tym okręcie 3 ludzi, a kilku skaliczył.

W Birmingham uwięziono za buntownicze mowy dwóch ludzi Raga i Pearson.

W Kongressie Amerykańskim roztrząsany jest teraz ważny bil zabraniający

wszelkich związków między Zjednoczonymi Stanami osadami i wyspami Angielskimi. Jeżeli się ten bil utrzyma, mieć będzie moc swoją od 1go Września.

Podług doniesień z południowej Ameryki wojska Boliwara złączyły się już z wojskami Jenerałów Paeza i Soublotte; niedostawało tylko jeszcze wojsk Jenerala Marino, który z 5000 stał pod Maturin i dla swej choroby nie mógł dotąd nadciągnąć. Bolivar chciał zaraz z swoją siłą, którą do 10,000 ludzi podają, przeciw Merillowi postąpić, który z 5000 ludzi okopał się pod St. Carlos.

Od brzegów Menu d. 2 Kwietnia.

Zgromadzenie Stanów Badeńskich zwołane bydź ma w środku przyszłego miesiąca. Rozpoczęły się już obrady niedostających członków do zgłey i by. — Z Heidelberga piszą, iż Xięgarz Winter, członek drugiej izby, uwięziony został na żądanie jednego z związkowych Xiężąt.

W Dreźnie rozchodzi się pogłoska, że NN. Cesarstwo Austriacy siadają tam tej wiosny, dla odwiedzenia NN. Królestwa Saskich, do czego mają już bydź czynione przygotowania.

Prace Kongressu Wiedeńskiego, które już są ukończone, ogłoszone bydź mają w kształcie osobnych postanowień i mieć będą moc powszechnie obowiązującą.

Doktór Börner w Frankforcie został d. 29 z. m. z więzienia puszczony.

Port i zatoka w Emden są teraz zglębiane, czyłby nie mogły bydź urządzonemi na stanowisko woennych okrętów.

Wielkanocna niedziela przypadła w

tym roku na d. z Kwietnia, co znowu dopiero w latach 1893 i 1899 nastąpi.

Podług listów z Manheimu Sand, zabójca Kotzebuego, znajduje się zdrowym, i rana jego nie pociąga za sobą żadnych następności.

Na tak zwanym Hiszpańskim placu w Rzymie znajduje się kawiarnia Amerykańska zwana. Gospodarz kazał przed niejakim czasem wykopać na dziedzińcu dół, do którego wysypował fusy z kawy. Na tych fussych wyrosły bardzo smaczne grzyby, które Botanicy nazwaliśmy *Agaricus campestris*; wyrastają ustawicznie i bynajmniej zdrowiu nieszkodzą. (*Notizie del Giorno*.)

Z Hamburga d. 4 Kwietnia.

Gazeta tutejsza zawiera co następuje: Przy kończeniu gazety odebraliśmy jeszcze następujący list z Londynu pod d. 31 Marca: — Mieszkańcy Kadyxu wysłali, jak zapewniają, d. 8 b. m. deputacją do Gubernatora, Jenerala Valdez, z prośbą, aby kazał konstytucyą ogłosić. Lecz deputowani zostali uwięzionemi, a podług drugich pozabijanemi, poczem ustatkowała w Kadyxie rzeź podczas której Jenerałowie Valdez i Campana rozstrzelani zostali. — Bawiący tu znakomitsi Hiszpanie obchodzą w krótkie chcą wielkim obiadem po 3 gwineie od osoby w gospodzie Albionu przywrócenie w Hiszpanii konstytucyi Stanów.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu. Zmocy Uchwaly Senatu Rządzącego w d. 28 z. m. Nr. 610 zapadłej do powszechney podaie wiadomości, iż na wakującą posadę Nadleśniczego kraju Rzpłety Krakowskiej Konkurs w dniu 15 Maja r. b. o godzinie 4 z południa w Sali posiedzeń Senatu otworzony zostanie, do którego osoby posiadające gruntowną wiadomość Teoretyczną i Praktyczną gospodarstwa Leśnego, opatrzone świadectwy zdatności i nieskażoney Moralności iedy nie przypuszczonemi być mogą. Zyczący sobie przeto uzyskania wspomnioney posady w domu i miejscu wyżej oznaczonym osobiście stawić się zechcą, gdzie po złożeniu świadectw przez delegowanych Senatorów examiniowanemi i Senatowi Rządzącemu do nominacyi najzdolniejszy przedstawiony będzie.

W Krakowie d. 12 Kwietnia 1820.

Sobolewski.

Gadomski, S. W.

W dniu 17tym Kwietnia r. b. o godzinie 10tej z rana w Krzeszowicach w Domu pod L. 5tą odhędzie się sprzedarz w drodze Ekzekucyi Sądowej zatradowanego wina 35ciu garcu Malagi; chcący licytować raczą się w powyższym terminie i miejscu do licytacyi wskazanyim zgotowemi zgłosić pięciadziesiąt.

W Krakowie d. 28 Marca 1820 roku.

Henryk Salamowski, Kom. Sąd.

W dniu 18 Kwietnia 1820 r. o godzinie 10 przed południem w Krakowie przy ulicy Franciszkańskiej w kancelaryi Komornika pod L. 221 odhędzie się w drodze Ekzekucyi licytacya na wydzierżawienie dochodów na lat trzy od 1 Maja r. b. poczynając z mieszkań domu pod L. 5 na Kazimierzu żydowskim przy Krakowie sytuowanego. Dnia w Krakowie d. 8 Kwietnia 1820 r.

Kawecki, Kom. Sąd.

W Handlu Piotra Steinhilera w ulicy Szczepańskiej pod Nr. 372 znajdują się do sprzedania każdego czasu 1) Prawdziwy Bankin Ostendyński w najlepszym gatunku i w małych sztukach po złp. 9, z w większych po złp. 16. 2) Powozy Wiedeńskie cato, i półkryte w fasonie najnowszy. 3) Konieczyna Stalerska i Lucerna.

Kommissya Woiwodztwa Krakowskiego.

Chcąc ostatecznie ukończyć i obrachować się z Dzierżawcami Dóbr Narodowych do Obwodu Wolnego Miasta Krakowa odpadłych, raz dla śpieszniejszego i realizowania należytości Skarbowych, powtore dla podania sposobności wspólnego obrachowania się ze Skarbem z pretensyów, jakie z mocy Kontraktów dzierżawczych, służące dzierżawcy likwidować mogą. Wzywa zatem tu ponizej wyrażonych Dzierżawców, aby od daty niniejszego w dniach naydalej 48 osobicie w Biórach Kommissyi Woiwodzkiej, a szczególaiej w Wydziale Dóbr i Lasów Rządowych stawili się lub też likwidacyie pretensyi w dowody zaopatrzone na paragrafach Kontraktów dzierżawczych oparte, z czasu nim Dobra te do Obwodu Miasta Krakowa przyłączone zostały, nayśpieszniej podali; z zastrzeżeniem, że jeżeli w terminie tym nie stawia się, i likwidacyi w dowody zaopatrzonych nie nadeszła, zmuszona zostanie Kommissya Woiwodzka przedsięwziąć środki skuteczne, do opłacenia Skarbowi Królestwa Polkiego służących zaletyżności.

Za Prezesa *Deskur, K. W.*
Opielinski, Sekretarz Wydziału.

W Y K A Z

Dzierżawców Dóbr i Realności Rządowych, do Obwodu Wolnego Miasta Krakowa odpadłych.

Nr. Realności	Wyszczególnienie	Nazwisko Dzierżawców.	Nr. Realności	Wyszczególnienie	Nazwisko Dzierżawców.
1.	Promnik biały	Łabęcki.	17.	Bronowice	Włościanie Bronowic.
2.	Górka Kapitulna	ditto.	18.	Szpilkowice od Żydów	Kachal Zydów Karmierzeńskich.) Karmierskich.
3.	Zielenki	Komar.	19.	Podatek redskarbi-	Fabian Ptak z Rogowa.
4.	Tonie	Chrzanowski.	20.	Z Młynów z Bielna na	Łabęcki.
5.	Ł bżów	Chrzaszczyński.		Promniku białym	
6.	Rakowice	Jakielski.	21.	Z Propinacyi (z Czernichowie).	
7.	Batowice	Komar.	22.	ditto w Brovarach	(Tymberger.
8.	Wyciąże	Dorau.	23.	ditto na Zamau królów.	)
9.	Węgrzec	Woyc. Kmita.	24.	Z Przeozu przez lądowego	
10.	Brzezic	Sidowicki.		w Krakowie	Guthowski.
11.	Dzickanowice	Librowski.	25.	z Młynów Krakowskich	Nels
12.	Czernichowek Włościanie Czernichowka	Łabęcki.	26.	z Brovar (Królewskich)	Boraskiewicz.
13.	Lipowice	Gastkowski.	27.	Grunt Leternia	)
14.	Lwoczno	Kompania Wielicka.			
15.	Dąbrówka	Semot.			
16.	Podskalany				

W Kielcach d. 28 Marca 1820 roku.

Dyrekcya Główna Górnicza, podaje do publiczney wiadomości, iż w magazynie Huty Rządowej Alexander wspaney pod Kielcami zneydują się następujące produkty do sprzedarzy takto:

Miedzi czystey Cetnar, a 100 f. po Zlp.	160.
Mosiądzu czystego	180.
Ołowu	44.
Giełto srebro ołowianey	36.
Zynku	24.

Niemniej są także różna Effekta z Mosiądzu wyrobione jako też Kortreciki i Medalionki lane zelazne do sprzedania, W Kielcach d. 31 Marca 1820 r.

Direktor *Ullman*.
Sekretarz Jeneralny *Tomaszewski*.